

Nieuwsbrief Den Haag e. o.

19 november - 3 december 2020

Van de redactie

Goed nieuws, dat we weer naar het museum, theater, de bibliotheek, etc. kunnen gaan.

In deze Nieuwsbrief weer de vaste Rubrieken zoals de kerkdiensten en het collectedoel. Madzy van der Kooij wijst ons, namens de kerkenraad, op het tijdig aanmelden voor de kerkdiensten.

Een blijde gebeurtenis: de doop van twee kinderen, afgelopen zondag!

Ds. Antje van der Hoek schreef deze keer de Overdenking; ze kondigt ook de Adventspodcast aan die ze samen met Hans Jacobi maakte. Velen van jullie zullen Joke Tupan-Kaiser kennen. Ze schreef een tekst voor de Rubriek Onze Vader.

Er worden vrijwilligers gezocht voor de remonstrantse landelijke organisatie. Wat verderop ook een oproep voor 'Creatieve coaches'.

Redactielid Peter Kelderman maakte een bijdrage in zijn Rubriek 'Religieuze impressies wereldwijd'. Van Claartje Kruijff verscheen kortgeleden het boek: 'Stevig staan in een kwetsbare wereld'. Zoals Jacques Zwaan meldt, kunt u het boek al in onze bibliotheek vinden. Tenslotte: de vertrouwde 'Coronababbel' van Margreet Jonkers.

Zoals altijd horen we graag uw reacties op de Nieuwsbrief, opbouwende kritiekpunten, etc.; bij voorbaat hartelijk dank daarvoor. Uw reacties worden goed gebruikt. Zo is uit een suggestie van een abonnee de rubriek 'Onze Vader' voortgekomen.....

Uit de kerkenraad

Door Madzy van der Kooij

Wie de persconferentie van twee dagen geleden heeft beluisterd, komt tot de conclusie, dat er voor onze kerk niets verandert: in november geen andere activiteiten dan de kerkdiensten, waar 30

mensen welkom zijn en waar er geen koffie wordt geschonken. Ook het verplicht aanmelden werd even genoemd en dat is mooi, want daar wilde ik het even met u over hebben. Ik verzoek u dringend u **op tijd** aan te melden en wel voor vrijdag 12:00 uur, zodat iedereen op de lijst staat, voordat deze wordt afgedrukt. De administratie is vrijdagmiddag

en zaterdag niet bemenst, al kijkt er soms wel iemand in de mail om te zien of er nog aanmeldingen zijn, maar dat is eigenlijk niet de bedoeling. Overigens, wat die bezetting betreft: een enkele keer krijg ik een verontwaardigd persoon aan de lijn (U weet, als er in de kerk niet wordt opgenomen, dan komt u bij mij terecht) “dat er niemand is!!!” Echter, ook de mensen op de administratie hebben wel eens vakantie, hebben een dringende afspraak elders of zijn ziek. Dus ja, dan wordt de telefoon even niet opgenomen.....

Zelf ben ik trouwens van 23 november t/m 4 december afwezig.

Zondag 22 november, 10.30 uur Kerkdienst in aangepaste vorm

Voorganger: ds. Reinhold Philipp

Thema van de dienst: *Verraad en vergeving.*

Een kleine cantorij zal de liederen zingen en Hans Jacobi bespeelt het orgel.

Bij deze kerkdienst mogen 30 mensen aanwezig zijn. Aanmelden is verplicht voor vrijdag 13.00 uur, tel: 070-3250779 of via e-mail: remondenhaag@hetnet.nl. [Klik hier](#) voor het bezoekersprotocol.

Zondag 29 november, 10.30 uur Kerkdienst in aangepaste vorm

Voorganger: ds. Carolien Grutteling-Severink

Op de link *lees meer* kunt u meer informatie over haar vinden.

Bij deze kerkdienst mogen 30 mensen aanwezig zijn. Aanmelden is verplicht voor vrijdag 13.00 uur, tel: 070-3250779 of via e-mail: remondenhaag@hetnet.nl. [Klik hier](#) voor het bezoekersprotocol.

[Lees meer](#)

Doop zondag 8 november

Zondag 8 november zijn in onze kerk door ds. Reinhold Philipp twee kinderen gedoopt: Tara en Quinten Tjong-a-Tjoe. Zij zullen binnenkort met hun ouders naar Aruba verhuizen.

Collecte vierde kwartaal

De collecte is in het vierde kwartaal bestemd voor **India Project**. In de Nieuwsbrief van 10 september stond een uitgebreide beschrijving van dit project.

U kunt uw donatie overmaken naar rekening: NL 93 INGB 0000 0063 97 van de kerk onder vermelding van: Collecte India Project.

Onze hartelijke dank!

Ons pastoraal team staat voor u klaar

U kunt hen bereiken op:

Ds. Antje van der Hoek: telefoon: 0252-211204,
e-mail: hoekpred.remodenhaag@gmail.com

Ds. Reinhold Philipp telefoon: 070-3878732,
e-mail: reinholdphilipp@freedom.nl

Wat ons bindt

Door ds. Antje van der Hoek

Dit kalenderjaar 2020 zal vermoedelijk de boeken ingaan als een bij uitstek bewogen jaar. Nieuws over de coronabeperkingen hield menig een regelmatig gekluisterd aan de diverse media die er tegenwoordig zijn. Als kerkenraad bewogen we ons, gedurende de eerste en tweede golf, van de ene persconferentie naar de andere. Wat waren daarvan de gevolgen voor onze Haagse gemeente, wat was verantwoord om door te laten gaan en wat niet? We worstelden er mee, zoals iedere andere religieuze, culturele instelling of bedrijf. Het bleef (en blijft!) steeds laveren tussen de risico's van besmetting voor met name oudere leden van onze gemeenschap en 'het gaande houden van de lofzang'. Dit gevoel werd, wat mij betreft, nog eens geïntensiveerd met de aanloop van de Amerikaanse verkiezingen, begin november. In een stroperig trage, maar tegelijkertijd ijzingwekkende spannende rally tussen de democraat Biden en de republikein Trump werd deze uiteindelijk in het voordeel van Biden beslist, zonder dat Trump echter de presidentiële macht wenste op te geven. Het toont de intense verdeeldheid in de machtigste democratie ter wereld. Belevingswerelden lopen uiteen. Democraten en republikeinen bewonen als het ware parallelle universa. Zelfs in familiekring zijn de verhoudingen vaak gepolariseerd.

Ook in ons land bestaan parallelle belevingswerelden. Historicus en remonstrant Coos Huijsen getuigt ervan in zijn onlangs verschenen boek 'Ode aan het klootjesvolk' (2020). Hij richt zijn pijlen op een progressieve elite die zich vanaf de jaren zestig probeerde te onderscheiden van de gewone man (m/v). Daarmee had deze politieke en intellectuele elite, volgens hem, maar weinig oog voor de betekenis van een 'sense of belonging'. Dat wil zeggen: de behoefte aan binding en samenhang bij, in het bijzonder, lager- of zoals Huijsen het noemt praktisch- (versus theoretisch-) opgeleiden. De betekenis van maatschappelijke samenhang werd door hen schromelijk onderschat. Gecombineerd met een technocratische bestuursstijl gaf het ruimte aan een voedingsbodem waar binnen het populisme opkomen en gedijen kon. Ideologisch raakten lager- en hoger opgeleiden elkaar wellicht alleen nog in de waarde die zij toekennen aan 'vrijheid' als collectieve Nederlandse identificatiefactor. Zoals bijvoorbeeld bleek tijdens de revolutie van de openlijk homoseksuele politicus Pim Fortuyn, die onder lager opgeleiden veel aanhang genoot en wordt vertolkt in het bekende liedje 'Vijftien miljoen mensen/ op dat hele kleine stukje aarde/ Die schrijf je niet de wetten voor/ die laat je in hun waarde' van Fluitsma & van Tijn uit 1996.

Maar is deze 'negatieve vrijheid' genoeg? Het is de verdienste van de deze maand helaas overleden emeritus opperrabbijn van het Verenigd Koninkrijk, Jonathan Sacks, dat hij de vragen rond diversiteit én gemeenschap, nauwer op elkaar heeft weten te betrekken. Als orthodoxe jood benadrukte hij een ethiek van verantwoordelijkheid, geworteld in Bijbelse verhalen. Waar het oerverhaal van de torenbouw in Babel (Genesis 11) door hem als de parabel voor onze omgang met verschil werd gedeut, is de bouw van de tabernakel, volgens zijn politieke lezing van het exodusverhaal (Exodus 36-39), hét paradigma voor een nieuwe (nationale) gemeenschap. Met de bouw van dit verplaatsbare heiligdom werden de nomadische stammen van Israël tot een nationale eenheid omgesmeed. Iedereen droeg iets bij teneinde de tabernakel te realiseren. In de tabernakel plaatsten zij de ark, met daarin de in steen gebeitelde tien geboden. Vanuit diversiteit creëerden zij zodoende hún symbool van de '*the common good*' (algemeen belang), een gevoel van nationaal toebehoren.

Wat ons bindt en wat ons scheidt: we worden er in dit coronajaar eens te meer bij bepaald. Het is een thema dat ons ook als, voornamelijk hoger opgeleide, autochtone gelovigen aangaat. Juist nu onze samenleving zo versnipperd is, nog versterkt door sociale media als welbekende 'echokamers van het eigen gelijk'. Wat kunnen we individueel, maar ook als gemeente nog meer doen om, uiteraard binnen onze vermogens, 'over muren heen' te reiken naar wie *niet* op ons lijkt?

Adventspodcast: Binnenvallend licht

Door ds. Antje van der Hoek

Van oudsher kent de kerk een voorbereidingstijd voor Kerst. Zo begint het nieuwe kerkelijke jaar, nadat de overledenen zijn herdacht, met vier adventszondagen. Ze willen je laten toegroeien naar het licht. Het licht, dat met de komst van Jezus de wereld opnieuw heeft doorschenen. Het komt voort uit een besef dat je je er innerlijk moet voorbereiden, wanneer je het Kerstfeest in volle intensiteit wil beleven. Dit jaar staat dit helaas in de schaduw van de coronacrisis. We hebben nog altijd te maken met het coronaprotocol, waardoor er slechts een beperkt aantal mensen in de diensten aanwezig kan zijn. Daarom maakten Hans Jacobi en ik deze meditatieve podcast.

[Klik hier.](#)

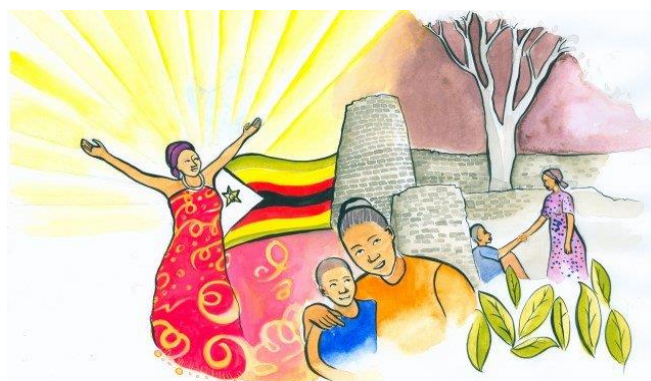
Net als de eerdere podcast ter gelegenheid van Allerzielen, gebeurt dat aan de hand van enkele gedichten, Bijbelteksten, beelden en muziek van Bach en Jacobi. We hopen dat het uw/je ervaring van deze bijzondere periode mag verdiepen.

Onze vader 4

Door Joke Tupan-Kaiser

Beste mensen, de laatste Nieuwsbrief met het verhaal van Margreet over het Onze Vader bracht me op de gedachte iets te schrijven over mijn ervaringen bij het organiseren van de Wereldgebedsdag-dienst in Voorburg.

Het 'Onze vader' in vele talen

Toen ik jaren geleden deel uitmaakte van de Raad van Kerken Voorburg, organiseerden we jaarlijks een kerkdienst ter gelegenheid van Wereldgebedsdag en Internationale Vrouwendag.

Jaarlijks maken vrouwen uit een steeds ander land het voorstel voor het thema en de liturgie van de dienst. Elke keer probeerden we dan ook een vrouw afkomstig uit dat land te betrekken bij de voorbereiding. In Den Haag met de grote internationale gemeenschap was dat niet moeilijk; de studentenpredikant van het ISS hielp graag en kende veel mensen. Wij vroegen hen dan meestal om het Onze Vader te bidden in de eigen taal en om wat uitleg te geven over hun land.

Het viel me op dat de klank en het ritme van hun gebed vaak naadloos samenvielen met onze klank en ritme; in de Oude Kerk in Voorburg wordt tijdens het gebed de klok geluid. Heel indrukwekkende momenten waar de eenheid van Christenen over de hele wereld een stem krijgt.

Het lied van de Wereldgebedsdag (soms in verband met de driekwartsmaat ook oneerbiedig het Sarie Marais van de Wereldraad genoemd), geeft dat duidelijk weer:

*Die dan als onze beden zwijgen als hier het daglicht onderduikt,
weer nieuwe zangen op doet stijgen ginds waar de nieuwe dag ontluikt.
Zodat de dank U toegezongen op aard' nooit onderbroken wordt,
maar steeds opnieuw door mensenmonden gezongen en gesproken wordt.*

Een gebed dat rond de aarde gaat en nooit stopt. Een waardevolle herinnering.

Wil jij je inzetten voor de landelijke organisatie?

Vanuit de landelijke organisatie zijn we op zoek naar leden en vrienden die vanuit hun betrokkenheid bij de Remonstranten, met kennis van bestuurlijke onderwerpen en/of concrete expertise, op vrijwillige basis graag hun steentje willen bijdragen aan de toekomst van onze geloofsgemeenschap.

Wij zoeken met name:

- Eén Lid voor het landelijk bestuur (CoZa)

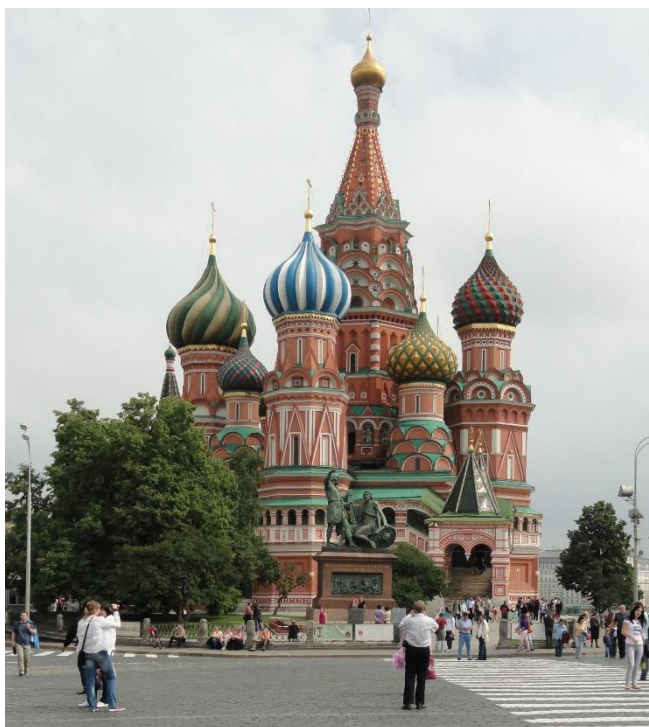
- Twee adviseurs en één financieel analist voor de Taakgroep Personeel, Organisatie en Innovatie
- Twee leden voor de Taakgroep Marketing en Communicatie

Voor meer informatie [klik hier](#).

Religie-impressies wereldwijd

Door Peter Kelderman

In deze Rubriek (toen nog zonder naam) vertelde ik eerder over mijn kerkelijke ervaringen in Frans-Polynesië. Graag zal ik jullie nu en dan wat meer verhalen over de diverse “religieuze impressies”, opgedaan gedurende mijn vele reizen. Zowel voor mijn werk (internationaal onderwijs) als vakantie heb ik vele (zo’n 90) landen bezocht.... Zal ik nu niet meer doen (klimaatcrisis!).

In 2011 maakte ik een Aziëreis van in totaal 2½ maanden. Ik begon in Rusland, reisde vervolgens met de Trans-Siberië Express naar Mongolië en China, en tenslotte naar een bevriend gezin in Sumatra, Indonesië.

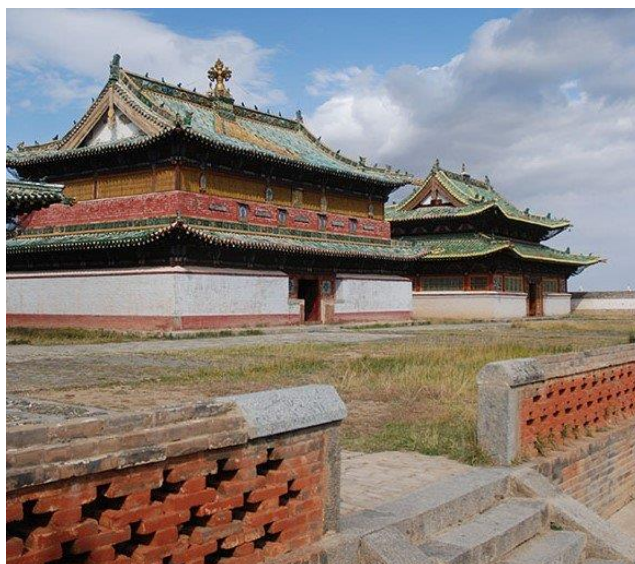
Over religie in Rusland: hier beschouwt het merendeel, ongeveer 105 miljoen, van de inwoners zich als Russisch-orthodoxe christenen. Ten tijde van het communistisch regime werd elke vorm van religie onderdrukt, en werden vele kerken verwoest. Veel etnische Russen zijn momenteel weinig praktiserend, maar staan wel sympathiek tegenover de Kerk, die ook een grote culturele betekenis heeft voor de Russische geschiedenis.

In Moskou bezocht ik het Rode Plein, met als blikvanger de Basilius- of Pokrovkathedraal. Deze werd tussen 1555 en 1560 gebouwd in opdracht van Ivan IV (Ivan de Verschrikkelijke). Het gebouw is een wirwar van koepels en torentjes. De acht oogverblindende torens zijn een eerbetoon aan de veldtocht van Ivan tegen de Mongolen. Al is de binnenkant van de kathedraal behoorlijk vervallen, ik vond die toch wel mooi, vooral ook omdat, net toen ik binnen was, van een mannen-zanggroepje een fraai lied te beluisteren viel. Voor een filmpje: [klik hier](#).

De Trans-Siberië spoorreis, van Moskou tot Beijing, kan ik iedereen aanraden, en dan niet zozeer om het landschap tijdens de treinreis (beetje saai) maar om de ervaring van zo'n zes dagen "treinen", met de diverse tussenstops voor eten en drinken. Reis dan liefst in een groep(je); ikzelf zat alleen, (de groepsreis was gecancelld!) met drie (lieve) Russische mannen in mijn coupé, die de hele dag en nacht flink aan het "zuipen" waren!

Tussenstops van elk zo'n vijf dagen had ik in Rusland aan het schitterende Baikalmeer, en in Mongolië.

In dat laatste land werden gedurende de communistische periode veel van de boeddhistische kloosters verwoest. Na 1991 beleefde het boeddhisme in Mongolië als het ware een heropleving. We zien opnieuw de rode monniksgewaden in het straatbeeld, rituelen worden opnieuw uitgevoerd, en gebedsmolens draaien opnieuw hun rondjes, steeds "met de klok mee". Maar wel soms met een "halve blik" op de mobieltjes.... Voor een filmpje: [klik hier](#).

Stevig staan in een kwetsbare, veranderende wereld

Op 6 november kwam het nieuwe boek uit van remonstrants innovatiepredikant **Claartje Kruijff**. Het heet 'Stevig staan in een kwetsbare wereld, het belang van een krachtige levenshouding'. Het gaat over stilstaan in een veranderlijke wereld die doordraait. Over het vinden van eigen en gezamenlijke ankerpunten, van innerlijke houvast nu we meer dan ooit op onszelf zijn teruggeworpen. Ze presenteert het boek zelf in een filmpje.

Jacques Zwaan heeft gemeld dat dit boek beschikbaar is in onze bibliotheek.

[Lees meer](#)

Creatieve coaches gezocht!

Al ruim 20 jaar helpt 'Over de Drempel' mensen met een te volle woning om hun huis op te ruimen. Vaak hebben zij ook een psychische beperking.

'Over de Drempel' zoekt vrijwillige coaches die met geduld en aandacht mensen helpen hun overvolle woning te ordenen en weer beter voor zichzelf te zorgen. Vrijwilligers bezoeken deze mensen één keer per week een dagdeel. Het werk is interessant, zinvol en uitdagend. 'Over de Drempel' zoekt coaches die goed kunnen luisteren, geduldig zijn, houden van een uitdaging en om kunnen gaan met mensen die anders zijn dan doorsnee.

Zij krijgen een introductie in onderwerpen als: psychische ziektebeelden, alcoholverslaving en hygiënische probleemsituaties. Vrijwilligers ontvangen een onkostenvergoeding en zijn verzekerd. Jaarlijks is er een training, een uitje en een etentje. Het gaat om 1-op-1 bezoekwerk, waarbij we in deze coronaperiode goed zicht houden op veilige omstandigheden tijdens het bezoekwerk, zowel voor vrijwilligers als cliënten.

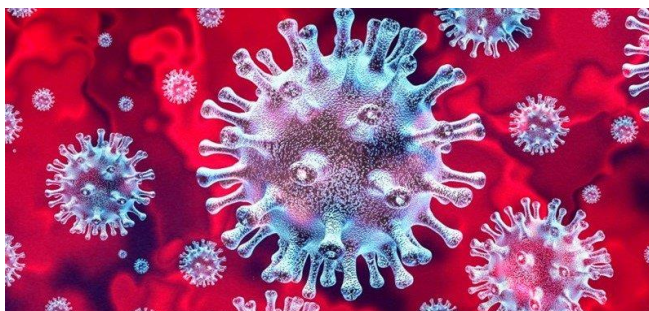
'Over de Drempel' werkt met vrijwilligers die elkaar steunen en met elkaar meedenken in de intervisiebijeenkomsten. Vrijwilligers krijgen begeleiding van professionele hulpverleners van 'Meldpunt Bezorgd'.

Als het je wat lijkt of meer informatie wilt, neem dan contact op met: Jan Grotendorst, **T** 070 318 16 16, **E** jgrotendorst@stekdenhaag.nl.
Zie ook www.stekdenhaag.nl/overdedrempel.

Corronabappel

Door Margreet Jonkers

Wat een opluchting dat Biden de nieuwe president van Amerika wordt! Toen Trump vier jaar geleden gewonnen had, riep mijn verzorger uit: 'we laten ons niet kisten, hoor!' 'Nou,' dacht ik bij mijzelf, 'dat zullen we wel moeten'...

Vanuit mijn jeugd kijk ik anders aan tegen het fenomeen 'macht' dan mijn verzorger deed. Omdat ik een gehoorzaam meisje moest zijn, groeide mijn realiteitszin. Het had geen zin om me te verzetten, ik zou toch het onderspit delven... Op mijn ouwe dag heb ik een theologie van de kwetsbaarheid geschreven. Ik legde daarin uit, dat je als verlamd persoon niet alleen kwetsbaar bent, maar zelfs machteloos. Toen ik in 2013 een paar maanden in een verpleeghuis zat vanwege een gebroken been, kwam ds. Marina mij opzoeken. Ik herinner me nog goed hoe wij tweetjes, op het terras van de Steiner Zorg met uitzicht op de prachtige tuin, van gedachten wisselden over het begrip 'vertrouwen'. Ik zei dat er voor een verlamd iemand niks anders op zat dan in vredesnaam een oervertrouwen te koesteren en daarmee op mensen af te stappen. Op hoop van zegen dat je niet vastloopt. De hoogleraar van ons seminarie houdt één dezer dagen een lezing met de titel: 'De moed om kwetsbaar te zijn'. Graag voeg ik daar aan toe: er is ook moed nodig om machteloos te zijn!

Over de 2e coronaperiode: afgelopen zomer was een goede vriendin op bezoek. Voordat ze na een gezellige thee -op afstand- weer huiswaarts keerde, dronken we nog een glaasje. Ik nam tomatensap en wilde dat uit een mooi antiek glas drinken. Ik wist dat ik moeite zou hebben met het optillen van het glas, maar dacht dat dat wel zou lukken. Vlak voordat wij het glas zouden heffen, vertelde mijn vriendin iets existentieels, d.w.z. iets dat voor haar en dus ook voor ons belangrijk was. Prompt gooide ik het glas tomatensap over mijn mooie lichtblauwe rok...! Ik heb bewust aandacht gegeven aan alle handelingen die ik op een dag lichamelijk moet verrichten, en ik heb nu het gevoel weer een evenwicht te hebben gevonden. Het sap uit het mooie glas wordt voortaan met een rietje genuttigd!

Toen ik vorig jaar de scriptie las van de vernieuwingspredikant Claartje Kruijff uit Bussum, viel me op dat zij een sociologische kijk heeft op een remonstrantse gemeente. Prima onderbouwd geeft ze te kennen dat ze dringend behoefte heeft aan oases in onze verwoestijnde maatschappij. Ik weet van mezelf dat ik vanuit psychologisch perspectief naar een remonstrantse gemeente kijk. Een paar jaar geleden kocht ik het boek van Jörg Berger: 'Hoe overleef ik moeilijke mensen?'. Hij schrijft vanuit christelijk perspectief en geeft veel tips voor het dagelijks leven. Ik had veel aan dit boekje!

Later las ik van dezelfde auteur: 'Hoe overleef ik moeilijke collega's?' en: 'Hoe overleef ik mezelf?', terwijl ik op dit moment 'Hoe overleef ik mijn relatie?' lees. Beslist een aanrader voor de psychologisch geïnteresseerden onder u!

Redactie: Peter Kelderman, Ria Edelman en Miriam van Dam.

Remonstranten Den Haag, Laan van Meerdervoort 955, 2564 AJ Den Haag
Website: <https://denhaag.remonstranten.nl> -E-mail: remonden Haag@hetnet.nl

Facebook: Remonstranten Den Haag

Telefoon 070 325 07 79

Over de Remonstranten

Geloof begint bij jou. Met de dingen die je meemaakt en de vragen die hierop volgen. Met de mensen die je ontmoet en de gesprekken die je hebt. Als geloof bij jou begint, dan is het ook van jou. Mag je er een eigen mening over hebben. Dingen ter discussie stellen. En zelfs de vrijheid nemen om niet alles te geloven.

[Lees verder](#)

